

GAN
ALFF
BET
GIMMEL
DALET
HEE
WAW

FEEST IN SJOEL!

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

Tekst: Henny van het Hoofd
Tekeningen: Marchien Mayer

Dit werkboekje is onderdeel van het JELED leerplan voor kinderen vanaf 4 jaar.
Voor meer informatie: www.jeled.net of henny@nik.nl

J.E.L.E.D. - Jewish **E**uropean **L**earning **E**xperience **D**ot.net

In de maand Tisjrie is het heel vaak jomtov. Vul bij iedere datum het goede feest in. Kies uit de dagen in het vak.

☺ Tip: kijk in de loeach als je het niet meer precies weet!

1 en 2 Tisjrie _____

10 Tisjrie _____

15 tm 21 Tisjrie _____

22 Tisjrie _____

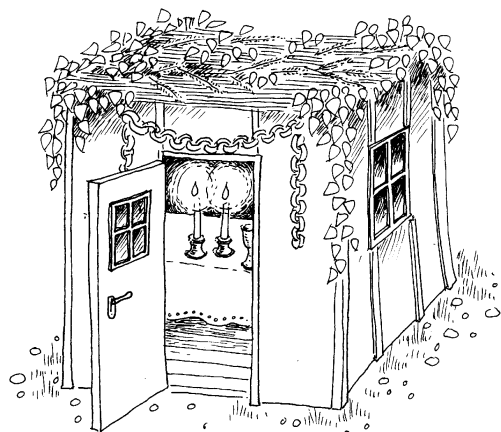
23 Tisjrie _____

Jom Kípoer
Sjemini Atsèrèt
Rosj Hasjana
Simchat Tora
Soekot

SOEKOT - סוכות

Soekot duurt zeven dagen. De eerste twee dagen van Soekot is het *jomtov* (in Israël alleen de eerste dag). Net zoals op de overige *jamiem toviem* (feestdagen) worden er dan *jomtov*-kaarsen aangestoken. Ook wordt er *kiddoesj* gemaakt en hamotsie gezegd over twee challes. En natuurlijk horen de twee speciale mitswot van Soekot er ook bij: in de *soeka* eten en *loelav* bensjen.

De overige dagen van Soekot hebben een speciale naam: חול המועד *chol hamo'eed*. Letterlijk betekent dat de 'gewone' dagen van een feest. Ze worden ook wel de 'tussendagen' genoemd. Tijdens *chol hamo'eed* is het dus nog wel Soekot, maar geen *jomtov*. Toch kun je tijdens *Chol Hamoeed* goed merken dat het nog Soekot is, want ook dan wordt er *loelav* gebensjt (behalve op sjabbat) en in de *soeka* gegeten.

Vragen

Welk ander feest heeft ook 'tussendagen' _____

Waarom kun je bij dat feest merken dat dit bijzondere dagen zijn?

HOSJANA RABBA - הוֹשַׁעַנָּא רַבָּא

De zevende (en laatste) dag van Soekot heeft een eigen naam: Hosjanna Rabba.

הוֹשַׁעַנָּא *Hosjana* betekent: red toch, bescherm toch. Deze woorden komen vaak voor in speciale gebeden die op Soekot gezegd worden. Deze gebeden worden daarom *Hosjanot* genoemd. Ze worden op een bijzondere manier gezegd: op de bima ligt een Torarol. De chazzan loopt om de bima heen en alle mannen lopen met hun loelav achter hem aan, terwijl iedereen insjoel hosjanot zingt. Zo'n rondgang wordt een הַקְפָּה - *hakkafa* genoemd.

De eerste zes dagen van Soekot wordt iedere dag één *hakkafa* gemaakt. Op sjabbat is er geen *hakafa* maar worden er wel *Hosjanot* gezegd. De zevende dag Soekot worden zeven *Hakafot* gemaakt, met zeven Torarollen. Vandaar de naam *Hosjana rabba*), dat betekent: vele malen Hosjana.

Hier zie je een stukje uit een van de hosjanot:

Hosjana, bescherm toch:
de olijven tegen onrijp van de boom vallen,
de tarwe tegen kevers,
het voedsel tegen sprinkhanen,
de wijngaard tegen wormen,
het fruit tegen torren,
de vruchten tegen uitdroging,
de oogst tegen mislukking...

Vragen

Waar vragen we in deze Hosjana om?

Uit welke vier plantensoorten bestaat een loelav? Hoeveel van iedere soort?

1	_____	Aantal	_____
2	_____	Aantal	_____
3	_____	Aantal	_____
4	_____	Aantal	_____

☺ Tip: Weet je iets niet meer? Kijk in Van Jom tot Jom!

Waarvoor bedanken we 'ת wanneer we loelav schudden?

Waarom is het een mooi symbool om de loelav mee te dragen tijdens de hakafa?

KOHÈLET / קהלת

Op de sjabbat van chol hamo'ed Soekot wordt Kohèlet gelezen. Dat is een boek, waarin allerlei wijze uitspraken staan. Het woord kohèlet betekent: verzameling.

Hier zie je een paar voorbeelden uit het boek Kohèlet:

- * *Wie gek is op geld, heeft er nooit genoeg van*
- * *Een goede naam is beter dan goede olie (= kostbaarheden)*
- * *Woorden van wijzen, zacht uitgesproken, zeggen meer dan het geschreeuw van een dwaas.*
- * *Wie een kuil graaft voor een ander kan er zelf invallen*

Opdracht

Leg een van deze uitspraken (je mag zelf kiezen welke) uit aan de hand van een voorbeeld.

Uitspraak:

Voorbeeld:

Aansluitend aan Soekot vieren we meteen weer een andere jomtov. De Nederlandse naam voor dit feest is 'Slotfeest'. Hoe het in het Ivriet heet zie je in deze pasoeek:

בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי עֵצְרַת תְּהִיָּה לָכֶם...
Op de achtste dag moet het een feestelijke
slot-bijeenkomst voor jullie zijn...
(Bemidbar 29:35)

Vraag

Wat is de Hebreeuwse naam van dit feest? _____

Met Sjemini Atsèret sluiten we de zeven dagen van Soekot af. Het is een aparte jomtov, dus doen we alles wat bij zo'n bijzondere dag hoort: kaarsen aansteken, kiddoesj maken enzovoorts. Maar Soekot is voorbij, dus er wordt geen loelav meer geschud. We nemen afscheid van de soeka bij de lunch van Sjemini Atsèret: dat is de laatste maaltijd die we in de Soeka eten.

תְּפִלַּת גְּשֵׁמִים - תְּפִלַּת גְּשֵׁמִים

Tefilat gèsjem, het gebed om regen, is een bijzonder gedeelte in de sjoeldienst van Sjemini Atsèret. De chazan zegt tijdens moesaf, in de herhaling van de Amida. Vanaf nu tot Pesach vragen we in iedere Amida om regen. In de tweede bracha wordt dan een zinnetje ingevoegd: מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם - *masjiev haroeach oemoried hagasjem*: Die de wind laat waaien en het laat regenen.

Het is niet zomaar toevallig dat we daar op Sjemini Atseret mee beginnen. In de module over Rosj Hasjana heb je geleerd dat 'ה' op vier tijdstippen in het jaar recht over de wereld spreekt. Op Rosj Hasjana wordt het lot van de mensen voor het komend jaar beslist, en op Soekot wordt bepaald welke hoeveelheid regen er in het nieuwe jaar zal vallen.

Vragen

Waarom vragen we niet meteen tijdens Soekot om regen, maar wachten we daarmee totdat dit feest is afgelopen?

We zeggen *masjiev haroeach oemored hagasjem* in de tweede beracha van de Amida. Het onderwerp van deze bracha is תְּחִיַּיָּת הַמֵּתִים *techiejat hametiem*, het herleven van doden.

Wat hebben regen (water) en herleven met elkaar te maken?

In Nederland regent het vaak, het hele jaar door. Toch vragen we om regen in de Amida, en zeggen we *tefilat hagèsjem* op Sjemini Atsèret.

Waarom doen we dat volgens jou?

SIMCHAT TORA - שְׂמֵחַת תּוֹרָה

Sjemini Atseret duurt buiten Israël twee dagen. In de Middeleeuwen ontstond de *minhag*, gewoonte, om op de tweede dag van Sjemini Atseret te vieren dat we in het afgelopen jaar de hele Tora hebben uitgelezen. De speciale naam voor deze dag is שְׂמֵחַת תּוֹרָה *Simchat Tora*: vreugde om de Tora. Op Simchat Tora wordt het laatste stukje van de Tora voorgelezen. Degene die deze mitswa krijgt wordt *chatan Tora* genoemd, 'bruidegom van de Tora'. Meteen daarna beginnen we weer helemaal vooraan met het lezen uit de Tora. Degene die het eerste stukje uit de Tora leest heet *chatan Bereesjiet*, 'bruidegom van Bereesjiet'.

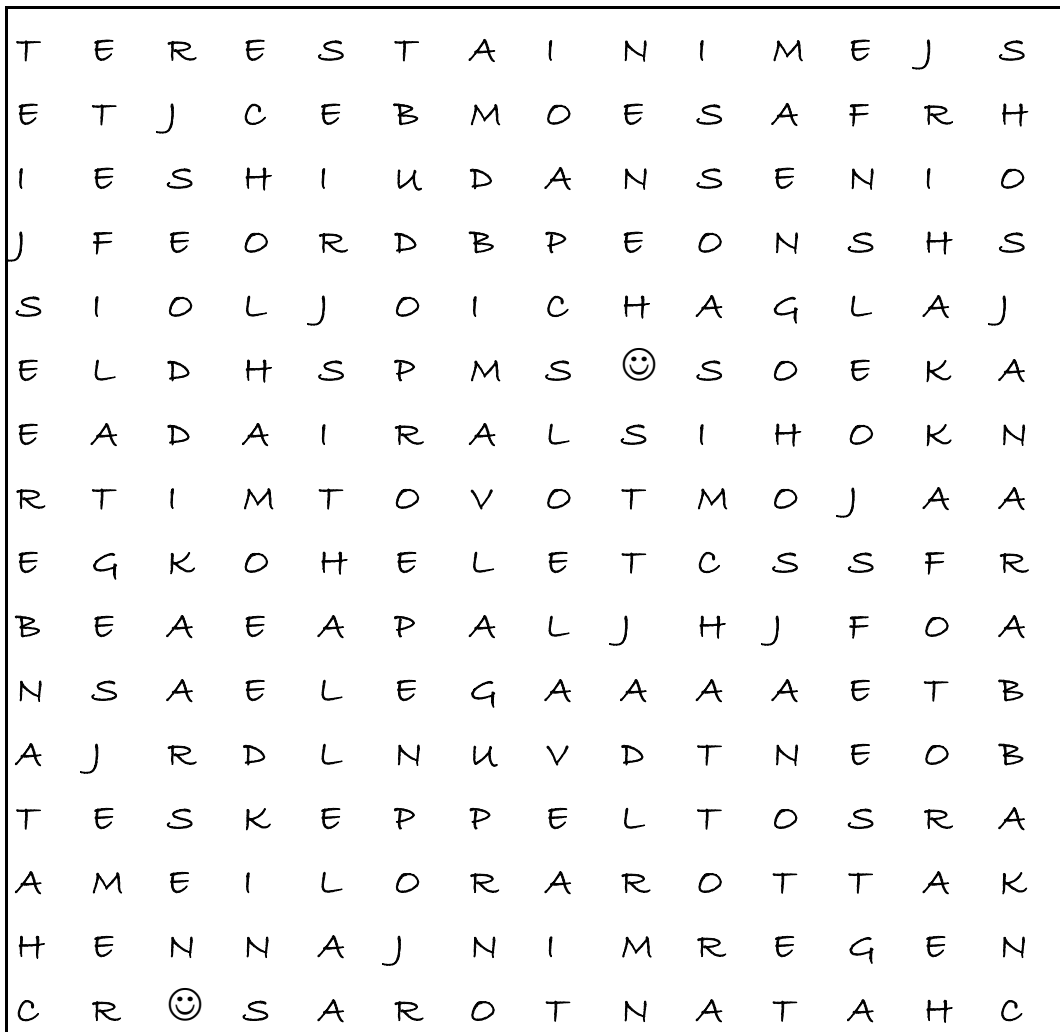
Op Simchat Tora worden *hakkafot* gemaakt met Torarollen, tijdens iedere *hakkafa* wordt er gezongen en gedanst. Simchat Tora is ook om een andere reden een leuk feest voor kinderen: in sjoel geven veel volwassenen allerlei snoep weg, en ook de 'bruidegoms' en hun 'bruiden' delen lekkers uit.

Vraag

Zodra we de Tora uit hebben, beginnen we meteen weer opnieuw bij het begin. Wat willen we daarmee zeggen?

WOORDPUZZEL

☺ Zoek deze woorden:

<i>bima</i>	<i>hakafot</i>	<i>keppel</i>	<i>oproepen</i>	<i>tisjrie</i>
<i>chag</i>	<i>hallel</i>	<i>kiddoesj</i>	<i>simchat tora</i>	<i>tora</i>
<i>chatan bereesjiet</i>	<i>hosjana rabba</i>	<i>kohélet</i>	<i>sjemini atseret</i>	<i>torarol</i>
<i>chatan tora</i>	<i>hosjanot</i>	<i>loelav</i>	<i>sjoel</i>	<i>vlag</i>
<i>chol hamoeed</i>	<i>jad</i>	<i>minjan</i>	<i>snoep</i>	
<i>dansen</i>	<i>jomtov</i>	<i>moesaf</i>	<i>soeka</i>	
<i>feest</i>	<i>kaarsen</i>	<i>regen</i>	<i>tefilat gesjem</i>	

De letters die overblijven vormen samen de naam van een ouderwets soort snoep, dat op Simchat Tora wordt uitgedeeld:

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Schrijf het goede woord achter deze omschrijvingen. Je kunt kiezen uit de woorden die je op bladzijde 6 in de puzzel hebt gevonden.

Speciale gebeden op Soekot

De zevende dag van Soekot

Dagen van Soekot die geen jomtov zijn

Boek van Tenach dat bij Soekot hoort

Feest dat we meteen na Soekot vieren

Gebed om regen

De tweede dag Sjemini Atseret is het

Leest het laatste stukje uit de Tora

Begint daarna opnieuw met de Tora

Rondgangen

Een andere naam voor Soekot, betekent: feest

Tehiliem (psalmen) voor bijzondere dagen

Opdracht

☺ In dit schema zie je verschillende mitswot en minhagiem van Soekot, Sjemini Atseret en Simchat Tora.
Maak het af (kijk naar het voorbeeld). Let op dat je het goede jaar invult

dag	joodse datum	'gewone' datum	speciale naam	soeka?	loelav?	kaarsen?	kiddoesj?	2 challes?	hakkafa/ot?
1	15 tisjrie 5771	23 september 2010	1 ^e dag soekot	ja	ja	ja	ja	ja	ja

dag	joodse datum	'gewone' datum	speciale naam	soeka?	loelav?	kaarsen?	kiddoesj?	2 challes?	hakkafa/ot?
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									